

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา การสอบคัดเลือกนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน ในกรุงเทพมหานคร โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษา วิธีการคัดเลือกนักเรียน ปัญหาในการคัดเลือกนักเรียน และอัตราการคัดเลือกนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ระหว่างโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพสูง และโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนที่มีประสิทธิภาพต่ำ ประชากรในการวิจัยนี้เป็นโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชน สายสามัญ ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 86 โรงเรียน เป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูง 43 โรงเรียน และโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพต่ำ 43 โรงเรียน ซึ่งได้จากการคัดเลือกตามเกณฑ์ประสิทธิภาพ จากสำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย จำนวน 76 โรงเรียน เป็นโรงเรียนประสิทธิภาพสูง 37 โรงเรียน โรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ 39 โรงเรียน การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการคำนวณค่าร้อยละ ตัวกลาง เลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อเรื่องได้ข้อค้นพบดังนี้

1. สภาพทั่วไป ที่มีลักษณะคล้ายกันของโรงเรียนประสิทธิภาพสูงและต่ำ คือ ร้อยละที่มากที่สุด มีอายุระหว่าง 21 - 30 ปี บุคคลเป็นผู้รับใบอนุญาตมากที่สุด เจ้าของจะควบคุมดูแลกิจการเองโดยเป็นผู้จัดการและครูใหญ่ หรือมีครูใหญ่เป็นผู้ช่วย เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่

ลักษณะที่ต่างกัน คือ โรงเรียนประสิทธิภาพสูงที่มีอายุมากกว่า 50 ปี มูลนิธิทางศาสนาเป็นเจ้าของ บริหารในรูปคณะกรรมการบริหาร เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย รับเฉพาะเพศชายหรือหญิงคัดเลือกนักเรียนโดยการสอบ มีจำนวนร้อยละมากกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ โรงเรียนที่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และรับเฉพาะเพศชายหรือหญิงเกือบทั้งหมด เป็นโรงเรียนประสิทธิภาพสูง โรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ ส่วนใหญ่เปิดสอนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สหศึกษา รับนักเรียนโดยไม่มีการคัดเลือก และไม่มีโรงเรียนที่บริหารในรูปคณะกรรมการ

2. ช่วงการรับสมัครนักเรียน ทั้งโรงเรียนประสิทธิภาพสูงและต่ำที่สอบคัดเลือกนักเรียน รับนักเรียนก่อนเดือน มี.ค.-เม.ย. เกือบทุกระดับชั้น ยกเว้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สอบคัดเลือกนักเรียนใน เดือน มี.ค. - เม.ย.

โรงเรียนทั้งประสิทธิภาพสูงและต่ำ ที่รับนักเรียนโดยคัดเลือกตามเกณฑ์และไม่คัดเลือกนักเรียน รับสมัครนักเรียน ช่วง มี.ค. - เม.ย. มากกว่า ก่อน มี.ค. - เม.ย. และใช้วิธีการติดประกาศหน้าโรงเรียนและประกาศภายในโรงเรียนมากที่สุด

3. อัตราการคัดเลือกนักเรียนเฉลี่ยของโรงเรียนมัธยมศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร ทั้งประสิทธิภาพสูงและต่ำ เป็น 1.70 พิจารณาแยกตามประเภทการคัดเลือกนักเรียน โรงเรียนที่สอบคัดเลือกนักเรียน มีอัตราการคัดเลือกเฉลี่ย 2.73 โรงเรียนที่คัดเลือกตามเกณฑ์ มีอัตราการคัดเลือกเฉลี่ย 1.41 โรงเรียนที่ไม่มีการคัดเลือก มีอัตราการคัดเลือกเฉลี่ย 0.90

พิจารณาแยกตามประสิทธิภาพ โรงเรียนประสิทธิภาพสูง ที่รับนักเรียนโดยการสอบคัดเลือก และไม่มีการคัดเลือก มีอัตราการคัดเลือกเฉลี่ยรวมทุกระดับสูงกว่า โรงเรียนประสิทธิภาพต่ำที่รับนักเรียนโดยวิธีเดียวกัน (3.25 และ 0.925 กับ 1.77 และ 0.88)

โรงเรียนทั้งประสิทธิภาพสูงและต่ำ ที่สอบคัดเลือกนักเรียน มีอัตราการคัดเลือกเฉลี่ยมากกว่า 1 หมายความว่า มีนักเรียนมาสมัครเกินความต้องการ มีโอกาสในการคัดเลือก ส่วนโรงเรียนที่ไม่มีการคัดเลือก มีอัตราการคัดเลือก เฉลี่ย น้อยกว่า 1 หมายความว่า มีนักเรียนมาสมัครน้อยกว่าจำนวนที่ต้องการ ไม่มีโอกาสในการคัดเลือก

4. การรับเงินบริจาคในโรงเรียนประสิทธิภาพสูง มีจำนวนโรงเรียนที่รับเงินบริจาคมมากกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ จำนวนเงินที่บริจาคโรงเรียนที่สอบคัดเลือกได้รับเงินบริจาคมสูงกว่าโรงเรียนที่ไม่มีการคัดเลือกและในโรงเรียนที่สอบคัดเลือก โรงเรียนประสิทธิภาพสูง จำนวนเงินบริจาคมสูงกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ

5. เหตุผลในการรับนักเรียน โดยวิธีสอบคัดเลือก ทั้งโรงเรียนประสิทธิภาพสูงและต่ำเหมือนกันคือ ต้องการคัดนักเรียนที่มีคุณภาพให้ความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคนที่มาสมัครสอบ เกินความต้องการ และเป็นการตรวจสอบพื้นฐานของนักเรียน ส่วนโรงเรียนที่ใช้วิธีคัดเลือกจากเกณฑ์โรงเรียนประสิทธิภาพสูงให้เหตุผลว่า สะดวกและใช้มานาน ในโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ ให้เหตุผลว่า เพื่อแก้ปัญหาที่เคยเกิดขึ้น ได้แก่ ใต้นักเรียนไม่สมบูรณ์ นักเรียนความประพฤติไม่ดี พื้นฐานการเรียนไม่ดีอย่างมาก สำหรับโรงเรียนที่รับนักเรียนโดยไม่มีการคัดเลือกให้เหตุผลว่านักเรียนที่มาสมัครน้อย เป็นนักเรียนที่พลาดจากการสอบ เข้าโรงเรียนรัฐบาลแล้ว ถ้าหากจะคัดก็ไม่ได้ นักเรียนตามต้องการ และไม่มียกยบายคัดนักเรียนโดยมีเหตุผลว่า นักเรียนสามารถพัฒนาได้ หรือโรงเรียนเปิดใหม่อยู่ในระหว่างโฆษณา

6. การสอบคัดเลือกนักเรียนระดับอนุบาล ทั้งโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงและค่าใช้
วิธีการสัมภาษณ์เรื่องทั่วไป เช่น ชื่อ นามสกุล ครอบครัว บันทึกผลรายงานให้ครูใหญ่เป็นผู้ตัดสิน
โดยพิจารณาดูว่านักเรียนพูดชัด มีความกล้า และการแต่งกาย ความสะอาด ซึ่งบ่งบอกถึงการ
เอาใจใส่ของผู้ปกครองที่มีต่อนักเรียน ในโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง จะมีการทดสอบความพร้อม
โดยการปฏิบัติเพิ่ม เป็นบางโรงเรียน

การสอบข้อเขียนในระดับอนุบาล เป็นการสอบเพื่อเรียนชั้นเตรียมประถม
นักเรียนได้เรียนอนุบาลมาบ้างแล้ว วิชาที่สอบ เปรียบเทียบดังนี้

	<u>โรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง</u>	<u>โรงเรียนประสิทธิ์ภาพต่ำ</u>
ภาษาไทย	- คัดเขียนไทย เขียนคำจากภาพ	เขียนไทย เดิมตัวอักษร
คณิตศาสตร์	- นับสิ่งของ จับคู่สิ่งของ บวกลบ เลข 2 หลัก มียืมทด	บวก ลบ ยืมทด เล็กน้อย
อังกฤษ	- เรียงอักษร คำศัพท์ง่าย ๆ	แปลคำศัพท์
การตัดสินใจ	- นำคะแนนรวม เรียงลำดับ	เหมือนกัน

การสอบคัดเลือกในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เปรียบเทียบดังนี้

	<u>โรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง</u>	<u>โรงเรียนประสิทธิ์ภาพต่ำ</u>
มีการสัมภาษณ์ สอบอ่าน ข้อเขียน		เหมือนกัน
การสัมภาษณ์	- ชื่อ นามสกุล โทรศัพท์ เล่าเรื่อง ถวาย เสียงสวด อ่านและเขียนให้ดูเล็กน้อย การพิจารณา ดูไหวพริบ ความกล้า พูดชัด	- ถวายเกี่ยวกับพี่น้อง ชีวิตทั่วไป แก้ปัญหาต่างๆ เล่าจินตนาการ - พูดชัด แนวโน้มปัญหา ความผิดปกติทางสมอง
การอ่าน	- อ่านจากหนังสือเรียน นิทาน บางแห่ง ให้อ่านจากหนังสือเตรียมศึกษา	- ไม่มีเกณฑ์มาก เพียงแต่ดูการอ่าน ออกเสียง

โรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงโรงเรียนประสิทธิ์ภาพต่ำ

การสอบข้อเขียน

วิชาที่สอบส่วนใหญ่เป็นวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย, ความพร้อม มีบางโรงเรียน สอบภาษาอังกฤษด้วย	เหมือนกัน
ภาษาไทย - เขียนไทย เต็มคำสะกด เต็มคำ ให้ได้ความ เต็มประโยค เรียงคำ ให้ได้ความ เต็มสระการใช้คำศัพท์ เขียน เรื่องจากภาพ	- คัดไทย เขียนไทย วงคำกับภาพ เลือกคำ เลือกสระ พยัญชนะ
คณิตศาสตร์ - นับภาพ ประมาณ ความยาว, สูง, น้ำหนัก บวก ลบ หลักเดียวในใจ บวกลบยืมทด 2 - 4 หลัก โจทย์ปัญหา	- เขียนตัวเลข เต็มคำตอบ เต็มเลขที่ขาดหายไป บวกลบ ทศนิยม 2 - 3 หลัก แสดงวิธีทำ เขียนเลขไทย - อารบิก
ความพร้อม - อนุกรมเลขคณิต เต็มคำได้ภาพ จัดของคู่กัน เข้าพวก แยกต่าง เหมือน เซาว์อื่น ๆ	- โยงภาพคู่กัน ใช้แบบสอบของ พิตร ทองชั้น
ภาษาอังกฤษ - คำศัพท์ แต่งประโยคจากภาษาไทย แปลประโยค บอกคำที่มีตัวสะกด หรือขึ้นต้นด้วยตัวอักษร	- คำศัพท์ง่าย ๆ เรียงตัวอักษร
นักเรียนอ่านคำสั่งเองส่วนใหญ่	เหมือนกัน
ผู้บริหาร ครูหัวหน้า ออกข้อสอบ	เหมือนกัน
การตัดสิน โดยนำคะแนนรวม เรียงลำดับ	เหมือนกัน

จะเห็นว่า การสอบคัดเลือกใน 2 ระดับนี้ เป็นการสอบในด้านวัดผลสัมฤทธิ์มากกว่า วัดความพร้อมตามวัยและในโรงเรียนประสิทธิภาพสูง เป็นเนื้อหาที่ยากกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ ทำให้โรงเรียนประสิทธิภาพสูงคัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ

การสอบคัดเลือกในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งโรงเรียนประสิทธิภาพสูงและต่ำ ใช้การสอบข้อเขียน วิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย สร้างเสริมประสบการณ์พิเศษ สร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต โดยใช้เนื้อหาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และมัธยมศึกษาปีที่ 1 เล็กน้อย การสัมภาษณ์ในโรงเรียนประสิทธิภาพสูง พิจารณาละเอียดกว่าคือ ดูบุคลิก อัจฉริยะ และการพูดจริงเท็จของผู้ปกครอง สาเหตุการย้ายโรงเรียน ในขณะที่โรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ สอบถามเพียงการเรียนทั่วไปของนักเรียน ทำให้โรงเรียนประสิทธิภาพสูง คัดเลือกนักเรียนมีคุณภาพกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ การตัดสินใจรับนักเรียน จากการสอบข้อเขียนโดยนำคะแนนรวมเรียงลำดับ

การสอบคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ซึ่งมีแต่โรงเรียนประสิทธิภาพสูง วิชาที่สอบขึ้นอยู่กับแผนการเรียนที่เลือกเรียน แต่จะมีการกำหนดระดับผลการเรียนก่อนสมัคร เพื่อให้เหมาะสมกับแผนการเรียน เช่น นักเรียนที่จะสมัครสอบได้ต้องได้ระดับผลการเรียน 1 ขึ้นไป หรือถ้าสมัครเรียนสายวิทยาศาสตร์ ต้องมีระดับผลการเรียน 2 - 2.5 ขึ้นไป เป็นต้น

7. การคัดเลือกนักเรียนจากเกณฑ์

7.1 ระดับอนุบาล โรงเรียนประสิทธิภาพสูงใช้เกณฑ์ที่มีเรียนอยู่แล้ว เป็นบุตรศิษย์เก่า อายุครบ ระยะทางจากบ้านมาโรงเรียน เป็นบุตรครูในโรงเรียน โรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ จะดูตัวนักเรียน พูดคุย พิจารณาความพร้อมและไหวพริบเล็กน้อย

7.2 ระดับที่สูงกว่าระดับอนุบาล โรงเรียนประสิทธิภาพสูงและต่ำ พิจารณาค้ำยันกัน คือ ผลการเรียน ความประพฤติ การแต่งกาย ส่วนอื่น ๆ ก็มีบ้าง เช่น ความต้องการอยู่ประจำ บุตรศิษย์เก่า จดหมายฝาก บุตรครู

ผลการเรียนระดับประถมศึกษา พิจารณากลุ่มทักษะต้องได้ระดับผลการเรียนตั้งแต่ 1 ขึ้นไป และอาจจะพิจารณากลุ่มวิชาอื่นประกอบด้วยแล้วแต่โรงเรียน

ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนประสิทธิ์ภาพต่ำ พิจารณาระดับผลการเรียนต้องไม่คิด ร และ 0 มากเกินไป ส่วนโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงพิจารณาวิชาบังคับ ภาษาไทยและสังคมศึกษา ไม่ต่ำกว่า 1.5 ถ้าผลการเรียนต่ำมากต้องทำข้อตกลงไว้

ผลการเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ซึ่งมีเฉพาะโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง จะพิจารณาระดับผลการเรียนเฉลี่ยสะสม ตั้งแต่ 1, 5, 2 และ 3

8. ปัญหาการสอบคัดเลือกนักเรียน ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนประสิทธิ์ภาพต่ำ พบปัญหา นักเรียนมีอายุน้อย ความพร้อมไม่พอแต่ผู้ปกครองรบเราขอให้นักเรียนเข้าเรียน โรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง พบปัญหา ผู้ปกครองพูดให้โรงเรียนเสียชื่อเสียงและพบปัญหานักเรียนอายุจริงมากกว่าอายุตามหลักฐาน ทำให้นักเรียนที่เข้าเรียนมีความแตกต่างกันมาก

ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทั้งโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงและต่ำ ประสบปัญหาลักษณะเดียวกัน คือ นักเรียนที่สอบคัดเลือกได้เป็นนักเรียนอ่อน เนื่องจากโรงเรียนรัฐบาลคัดเลือกไปแล้ว แต่ก็มีโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงบางแห่งให้ความเห็นว่า การสอบคัดเลือกช่วยให้ได้นักเรียนเรียนดี

ปัญหาในการรับนักเรียนโดยคัดเลือกจากเกณฑ์ ไม่ปรากฏชัดเจน ส่วนการรับนักเรียนโดยไม่มี การคัดเลือก พบปัญหา ได้นักเรียนเรียนช้า พื้นฐานในการเรียนแตกต่างกันยากในการสอนนักเรียนมีความประพฤติน่าดี ดุดค้ำค่าเล่าเรียน ทั้งนี้เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนที่มาสมัครในชั้นมัธยมศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ พบลักษณะบางประการเกี่ยวกับโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง คือ โรงเรียนที่อยู่ในมูลนิธิทางศาสนา ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง เปิดสอนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ รับเฉพาะเพศชายหรือหญิง เจ้าของไม่มีส่วนในการตัดสินใจเรื่องจำนวนนักเรียนที่จะรับ ที่เห็นเด่นชัดคือ โรงเรียนที่บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารเป็นโรงเรียนที่มีประสิทธิ์ภาพสูง ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงบริหารงานโดยยึดหลักการกระจายอำนาจและแบ่งหน้าที่รับผิดชอบตามหลักบริหารการศึกษา ดังที่ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2529 : 19) ได้กล่าวถึงการบริหารงานบุคคลว่า งานบริหารบุคลากรนับเป็นงานสำคัญมาก ครูใหญ่จะทำงานแต่ลำพังให้สำเร็จไม่ได้ ต้องการทีมของคนที่จะมาร่วมงาน เช่น ผู้ช่วยครูใหญ่

ครู เป็นต้น นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับแนวนโยบายจากคณะอนุกรรมการ เรื่องการศึกษาเอกชน (2519 : 16) ที่ได้เสนอแนวทางปฏิบัติประการหนึ่งว่า ให้มีการแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ.โรงเรียนราษฎร์ เสียใหม่ให้โรงเรียนบริหารในรูปของกรรมการ

การที่โรงเรียนขึ้นอยู่กับมูลนิธิทางศาสนา ซึ่งเป็นองค์กรที่ตั้งขึ้นโดยไม่คิดแสวงหาผลประโยชน์ในทางธุรกิจ มีการนำรายได้ทั้งหมดไปบริหารงานเพื่อสร้างประสิทธิภาพของโรงเรียนได้ จึงสามารถเปิดสอนได้ถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การเปิดสอนหลายระดับนักเรียนสามารถเรียนได้ต่อเนื่อง โดยผู้ปกครองไม่ต้องมีความกังวลในเรื่องการหาสถานที่เรียนใหม่อยู่เรื่อย ๆ จึงทำให้มีผู้ยินยมนำบุตรหลานเข้าเรียน ซึ่งส่งผลให้อัตราการคัดเลือกนักเรียนในโรงเรียน ประสิทธิภาพสูงมีค่าสูงกว่าโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำและมีความมากกว่า 1 เมื่อจำนวนนักเรียนที่ต้องการเข้าเรียนมากเกินความต้องการ การคัดเลือกนักเรียนโรงเรียนมีโอกาสคัดเลือกนักเรียนที่มีคุณภาพได้มากกว่า ซึ่งตรงกับผลการค้นพบในเรื่องเหตุผลที่โรงเรียนคัดเลือกโดยเกณฑ์ที่ดี หรือโดยการสอบที่ดี คือ ต้องการนักเรียนที่มีคุณภาพ และเพื่อให้ยุติธรรม

2. เมื่อพิจารณาทั้งวิธีการรับนักเรียน และอัตราการคัดเลือกของโรงเรียนเอกชน แม้ว่าโรงเรียนส่วนใหญ่จะรับนักเรียนโดยไม่มีการสอบมากกว่า แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า โรงเรียน ประสิทธิภาพสูง รับนักเรียนโดยการสอบคัดเลือกมากที่สุด และโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำรับนักเรียน โดยไม่มีการสอบคัดเลือกมากที่สุด ประกอบกับข้อมูลอัตราการคัดเลือกเฉลี่ยของโรงเรียน ประสิทธิภาพสูงมีค่าสูงกว่าของโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ ในระดับชั้นอนุบาล ประถมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 และมีความมากกว่า 1 นับว่าเป็นเหตุเป็นผลกันคือ โรงเรียน ประสิทธิภาพสูงมีนักเรียนสมัครเข้าเรียนเกิน ความต้องการจึงต้องสอบคัดเลือก เพื่อให้ได้นักเรียน ที่มีคุณภาพที่สุด มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งในการพิจารณาประสิทธิภาพ ของโรงเรียน เป็นผลให้มีชื่อเสียงดีและผู้ปกครองมีความต้องการให้บุตรหลานได้เข้าเรียน เป็น วงจรต่อเนื่องกันกับอัตราการคัดเลือกและวิธีการรับนักเรียน

3. เกี่ยวกับช่วงเวลา การรับสมัครนักเรียน ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียน ประสิทธิภาพสูงและต่ำ ที่รับนักเรียนโดยไม่มีการสอบ จะรับนักเรียนในช่วงเดือน มี.ค.-เม.ย. แม้แต่โรงเรียนที่สอบคัดเลือกทั้งโรงเรียนประสิทธิภาพสูงและต่ำ ที่รับนักเรียนในช่วงดังกล่าวก็ มากกว่าโรงเรียนที่รับก่อน มี.ค.-เม.ย. อาจอธิบายได้ว่า นักเรียนที่เรียนจบการศึกษาค่ามัธยมศึกษา ที่ต้องการศึกษาต่อ มักจะไปสอบเข้าโรงเรียนของรัฐบาลก่อน เมื่อสอบไม่ได้จึงเข้าศึกษาใน โรงเรียนเอกชน โรงเรียนจึงจำเป็นต้องรับนักเรียนในช่วง มี.ค. - เม.ย. จึงเป็นเหตุให้ โรงเรียนเอกชนได้รับนักเรียนที่เหลือจากการสอบคัดเลือกของโรงเรียนรัฐแล้ว ทำให้ประสบปัญหาใน

การคัดเลือกนักเรียนโดยได้นักเรียนที่มีพื้นฐานการเรียนไม่ดี ส่วนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ไม่พบปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้ เพราะการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น หลักสูตรมีจุดหมายให้นักเรียนได้มีโอกาสสำรวจความถนัดของตนเอง มีการแนะแนวการศึกษา ทำให้นักเรียนเลือกแนวทางการศึกษาต่อได้อย่างเหมาะสม นักเรียนที่ตัดสินใจเรียนต่อในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจึงต้องมีพื้นฐานการเรียนตามสายวิชาที่เรียนประกอบกับการสอบคัดเลือกเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ของโรงเรียนเอกชนเป็นการสอบคัดเลือกจากข้อเขียนวิชาพื้นฐานของแต่ละแผนการเรียนหรือ เกณฑ์การคัดเลือกนักเรียน ก็พิจารณาจากผลการเรียนวิชาพื้นฐานของแต่ละแผนการเรียน ทำให้ได้นักเรียนที่มีพื้นฐานความรู้ดี อันเป็นตัวส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งนำไปสู่การจัดประสิทธิภาพของโรงเรียน

4. การรับนักเรียนโดยการคัดเลือกจาก เกณฑ์และการสอบคัดเลือกในโรงเรียน ประสิทธิภาพสูง มีลักษณะคล้ายกันกับโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ จะแตกต่างกันในส่วนละเอียดบางประการที่โรงเรียนประสิทธิภาพสูงมีความ เป็นระบบและชัดเจนกว่า กล่าวคือ ในการคัดเลือกนักเรียนจาก เกณฑ์ในระดับอนุบาล ประถมศึกษาปีที่ 1 มัธยมศึกษาปีที่ 1 ไม่แตกต่างกัน แต่การสอบคัดเลือกระดับอนุบาลของโรงเรียนประสิทธิภาพสูงเป็นการสอบความพร้อมมีหัวข้อ แนวทางในการสอบ ค่อนข้างชัดเจนกว่าส่วนในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 เนื่องจากนักเรียนมักจะได้เรียนในชั้นอนุบาลมาแล้ว การสอบจึงเป็นเนื้อหามากขึ้น โรงเรียนประสิทธิภาพสูงมีเนื้อหาในการสอบลึกและยาวกว่า เช่น วิชาคณิตศาสตร์ จะบวกลบเลข 3 หลัก แบบยืมทด, โจทย์ปัญหาในโรงเรียน ประสิทธิภาพต่ำ มีบ้างแต่ไม่มีโจทย์ปัญหา วิชาภาษาไทย มีการเติมตัวสะกด เรียงคำให้ได้ความเขียนไทย เติมคำให้ได้ความ แต่ในโรงเรียนประสิทธิภาพต่ำ ทดสอบ คัดไทย - เลือกคำ สระพยัญชนะ บางโรงเรียนมีการสอบวิชาภาษาอังกฤษ ให้แต่งประโยค แปลประโยค แปลคำศัพท์ ในขณะที่โรงเรียนประสิทธิภาพต่ำทดสอบเพียงรู้จักตัวอักษร คัด เขียนคำศัพท์ง่าย ๆ เป็นต้น

ในการสอบคัดเลือกระดับชั้นอนุบาลและประถมศึกษาปีที่ 1 ดังกล่าวนั้น นำสังเกตว่าแนวทางการทดสอบโดยเฉพาะข้อเขียน บางส่วนไม่สอดคล้องกับหลักสูตรเด็กระดับก่อนประถมศึกษาซึ่งมุ่งเน้นพัฒนาการ 4 ด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงความสามารถของเด็กในแต่ละช่วงอายุเป็นหลัก มิใช่มุ่งจะให้ท่องเขียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน : 2531) แต่เป็นการสอบวัดความรู้ในระดับประถมศึกษาปีที่ 1 หรือสูงกว่า เช่น โจทย์ปัญหา บวกลบเลข 3 หลักของการยืมทด เรียงคำให้ได้ความ แปลความภาษาอังกฤษ เป็นต้น การวัดดังกล่าวอยู่นอกเหนือแนวการจัดประสบการณ์อนุบาล ทั้งนี้ อาจจะอธิบายได้จาก

ข้อมูลที่ผู้บริหารมีส่วนในการออกข้อสอบและตรวจข้อสอบมากกว่าในระดับมัธยม อีกทั้งผู้บริหารเองมิใช่ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการศึกษาระดับอนุบาล จึงใช้เนื้อหาวิชาในระดับประถมศึกษาเข้ามามีส่วนในการสอบคัดเลือก เพราะไม่ยุ่งยากในการออกข้อสอบวัด เท่า การประเมินพัฒนาการนักเรียนระดับอนุบาลที่ต้องประเมินพัฒนาการหลายด้าน

ในขณะที่ การสอบคัดเลือก หรือการคัดโดยเกณฑ์ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 4 นั้น โรงเรียนทั้งประสิทธิภาพสูงและต่ำ จะให้ครูผู้สอนวิชาต่าง ๆ ในระดับที่เกี่ยวข้องเป็นผู้ออกข้อสอบ และเกณฑ์ก็พิจารณาจากผลการเรียนตามหลักสูตร ซึ่ง เป็นการเหมาะสมดี เนื่องจาก เป็นการพัฒนาพื้นฐานการเรียนของนักเรียน หากการสอบคัดเลือกนักเรียนในระดับอนุบาล และประถมศึกษาปีที่ 1 จะยึดการพิจารณาพื้นฐานในวัยของนักเรียนที่ควรจะมี โดยการทดสอบยึดแนวการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรอนุบาลศึกษาเป็นหลัก ซึ่งจะต้องจัดทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา แทนการสอบวัดเฉพาะทางด้านอ่าน เขียน เพียงอย่างเดียว ก็เป็นการสอดคล้อง ทั้งยังช่วยสนับสนุนให้การอนุบาลศึกษาเป็นไปในทิศทางที่ถูกต้อง

เมื่อพิจารณาในด้านของโรงเรียนซึ่งจะคัดเลือกนักเรียน หากมีนักเรียนจำนวนมาก โรงเรียนคงจะประสบปัญหาเรื่องเวลา และวิธีการที่เหมาะสมในการคัดเลือกนักเรียน ดังนั้น ควรที่นักวิชาการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะช่วยแนะนำหาแนวทางที่โรงเรียนสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในการคัดเลือกนักเรียนที่มีความพร้อมในการเรียน ในเรื่องดังกล่าวนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน หน่วยงานซึ่งรับผิดชอบโรงเรียนเอกชนโดยตรงได้เริ่มดำเนินการให้แนวทางแก่โรงเรียนเอกชนในการสอบคัดเลือกนักเรียนโดยเฉพาะ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 แล้ว โดยจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับแนวการสอบคัดเลือก ในวันที่ 16 - 18 พฤศจิกายน 2532 ซึ่งควรจะได้มีการติดตามดูว่า มีการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการสอบคัดเลือกนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ไปตามเป้าหมายหรือไม่

การกำหนดคะแนนสอบคัดเลือกระดับประถมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 4 บางโรงเรียนกำหนดคะแนนบางวิชามากกว่าวิชาอื่น เพื่อแสดงว่า ให้ความสำคัญวิชานั้น เช่น ระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ให้คะแนนวิชาความพร้อมมากกว่าวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้คะแนนวิชาคณิตศาสตร์มากกว่าวิชาอื่นที่สอบ เพื่อเรียนแผนการเรียนวิทยาศาสตร์ แต่การกำหนดดังกล่าวไม่มีกฎเกณฑ์ มิได้กำหนดจากหลักการ ดังที่ ดร.สวัสดิ์

ประทุมราช ได้เสนอแนะว่า ในการสอบที่กำหนดน้ำหนักคะแนนต่างกัน ควรจะทำเมื่อได้ศึกษาจนได้ค่าสมการพยากรณ์ว่าวิชาใดมีน้ำหนักเท่าใดต่อการส่งผลความสำเร็จในการเรียน และไม่มีโรงเรียนใดใช้หลักการแปลคะแนนเป็นคะแนนมาตรฐานที่เป็น เช่นนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนต่าง ๆ อาจขาดบุคลากรที่เชี่ยวชาญทางด้าน การวัดผลการศึกษา และเห็นว่าการกำหนดน้ำหนักคะแนนก็ดี การแปลงคะแนนเป็นคะแนนมาตรฐาน เป็นเรื่องค่อนข้างยุ่งยาก เกินความจำเป็นในระดับโรงเรียนจะกระทำ จึงใช้วิธีการรวมคะแนนดิบ เรียงตามลำดับ

5. การรับเงินบริจาค ในโรงเรียนที่รับนักเรียนโดยไม่มีการคัดเลือก และโดยการสอบคัดเลือก โรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง มีการรับเงินบริจาคมกกว่าโรงเรียนประสิทธิ์ภาพต่ำ อัตราเงินบริจาคมกกว่า และจำนวนเงินที่รับบริจาคสูงสุดในโรงเรียนที่สอบคัดเลือก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการแข่งขันมีมากและจำนวนเงินมีผลบ้างพอสมควร ประกอบกับผู้ปกครองมีความต้องการให้นักเรียนเข้าเรียนในโรงเรียน ดังนั้น ผู้ปกครองคนใดที่มีความสามารถก็จะบริจาคให้กับโรงเรียนอย่างเต็มกำลัง เพราะอย่างไรก็ตาม เงินนั้นทางโรงเรียนก็นำไปเพื่อพัฒนาโรงเรียน ซึ่งตรงกับผลการวิจัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2530) ที่วิจัยเรื่องประสิทธิ์ภาพของการมัธยมศึกษาว่า ในโรงเรียนเอกชนมีเงินบริจาค และเงินบำรุงการศึกษาต่อหัวสูงกว่าโรงเรียนรัฐบาลมาก และในปี 2526 ในด้านการลงทุนทางการศึกษากรุงเทพมหานคร มีเงินบริจาค และเงินบำรุงการศึกษาต่อหัวสูงกว่าภาคอื่น ๆ

เมื่อโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูงได้รับ เงินบริจาคจำนวนมาก ประกอบกับโรงเรียนประสิทธิ์ภาพสูง ส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนในมูลนิธิทางศาสนา ก็สามารถนำเงินบริจาคไปสร้างประสิทธิ์ภาพของโรงเรียนได้อย่างเต็มที่ เพราะเงินหรืองบประมาณเป็นตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อประสิทธิ์ภาพของโรงเรียน กล่าวคือ การรับเงินบริจาคสามารถนำไปใช้ในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สื่อการเรียนการสอน ปรับปรุงอาคารสถานที่ พัฒนาบุคลากร จัดสวัสดิการให้บุคลากรและการบริหารโรงเรียน เป็นต้น

การที่โรงเรียนเอกชนต้องมีการรับ เงินบริจาคมกนั้นก็มิสาเหตุมาจากอัตราค่าเล่าเรียนที่กระทรวงอนุญาตให้เก็บได้นั้น ปัจจุบันไม่เพียงพอต่อการบริหารงานให้เกิดประสิทธิ์ภาพได้ แม้ว่ารัฐบาลจะมีนโยบายให้เงินอุดหนุนโรงเรียนเอกชนบางส่วน ซึ่งจากข้อมูลของฝ่ายแผนงานสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สรุปว่า ในระหว่างปีการศึกษา 2519-2523 โรงเรียนเอกชนเลิกล้มกิจการด้วยสาเหตุขาดทุนมากที่สุด ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค และจากการศึกษา

ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ร่วมกับคณะกรรมการการศึกษาเอกชน ในโครงการติดตามผลการช่วยเหลืออุดหนุนโรงเรียนราษฎร์ 2523-2524 พบว่า เมื่อคิดต้นทุนในการจัดการศึกษาทั้งงบประมาณและงบลงทุนแล้ว พบว่า ตลอด 5 ปี ระหว่างปี 2516-2520 โรงเรียนราษฎร์ โดยเฉลี่ยแล้วโรงเรียนทุกขนาดขาดทุนทุกปี โรงเรียนขนาดเล็กขาดทุนมากกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร ขาดทุนมากกว่าโรงเรียนในภาคอื่น ๆ ทั้งนี้ถึงแม้ไม่ได้นำค่าที่ดินมาคิดเป็นงบลงทุนด้วยก็ตาม

ข้อเสนอแนะ

1. จากปัญหาเกี่ยวกับการรับนักเรียนในระดับอนุบาล ประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ประสบนักเรียนท่าคะแนสนอนได้ แต่ขาดความพร้อม ดังนั้น ควรมีการปรับปรุงวิธีการสอบคัดเลือกชั้นอนุบาลและ ประถมศึกษาปีที่ 1 เป็นลักษณะการวัดความพร้อมมากกว่าการวัดผลสัมฤทธิ์ เช่นที่ทำอยู่

ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 น่าจะพิจารณาการวัดผลสัมฤทธิ์สะสม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 และในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พิจารณาผลสัมฤทธิ์สะสมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ประกอบในการคัดเลือกนักเรียนไม่ว่าจะโดยการสอบหรือคัดเลือกโดย เกณฑ์

2. ปัญหาจากการคัดเลือกนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งประสบนักเรียนมีพื้นฐานการเรียนต่างกัน นักเรียนเรียนซ้ำ เพราะเป็นนักเรียนที่พลาดจากการคัดเลือกจากโรงเรียนรัฐบาลแล้วนั้น โรงเรียนน่าจะค้นหากระบวนการเรียนการสอนที่จะช่วยเหลือนักเรียนที่แตกต่างกันให้สามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. จากการสอบคัดเลือกนักเรียนในแต่ละโรงเรียน ในแต่ละระดับนั้น เป็นเรื่องเฉพาะของแต่ละโรงเรียนและเป็นสิทธิของโรงเรียน เป็นการยากที่จะเข้าไปก้าวก่ายงานของโรงเรียน จึงควรใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนต่าง ๆ เห็นความสำคัญของการจัดระบบการสอบคัดเลือกและติดตามผล ให้เป็นระบบตามหลักวิชาการให้มากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในลักษณะของการติดตามผลการสอบคัดเลือกนักเรียน เฉพาะระดับของโรงเรียนเอกชน โดยการหาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนสอบและผลการเรียนของนักเรียน โดยเลือกเฉพาะโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพสูงเท่านั้น
2. ควรจะได้มีการศึกษาวิธีการคัดเลือกนักเรียนของโรงเรียน เอกชนที่มีประสิทธิภาพต่างกัน ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษาภาพรวมระดับประเทศต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย